

URSZULA JAŁOCHOWSKA-STALĘGA

ur. Wojśławice

Miejsce i czas wydarzeń	Wojśławice, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Projekt "Rzemiosło. Etos i odpowiedzialność", dom Fawki, Wojśławice, żołnierze niemieccy, konspiracja, druki konspiracyjne,

W domu przechowywana była gazetka konspiracyjna

Na początku bardzo niewiele [było opowieści o tym, co to był za dom], potem dopiero zaczęto jakoś tak więcej mówić. Mama na przykład opowiadała mi, że szczęśliwym trafem przeżyliśmy, a mogło być tak, żebyśmy ani ja, ani cała nasza rodzina by nie żyła, ponieważ w tym, w tej kuchni, za tymi drzwiami, za tą framugą okienną, przechowywana była gazetka konspiracyjna i tak chciał traf, że kiedyś wpadli, nie wiem czy... Niemcy chyba. Mama świadoma tego, że tu jest ukryta ta gazetka, no podobno trzęsa się ze strachu, ale jakoś tak się to wszystko zdarzyło, że Niemcy wyszli. Coś tam popytali, porozmawiali i wyszli. No i... przeżyli. A gdyby to odkryli, to nie wiadomo jakby w ogóle los tej rodziny i tego domu się potoczył, czy by dalej nie zaczęli coś szukać. Ta okiennica jest taka podwójna, składana, i właśnie za tą drugą zakładką, ta gazetka była ukryta. No bo jak wiadomo, należeli kiedyś do konspiracji, ojciec zresztą miał radio, które też było ukryte, tam właśnie na kolejce u dziadków. Było wkopane pod stertą gnoju i czasem coś nasłuchiwał i jakieś wiadomości mieli.

W ogóle okres wojny i powojenny mało pamiętam, trochę opowiadała mi pani Danusia Czyż... Zińczuk, jeszcze wspominała, która mieszkała tu niedaleko. Często mówiła, że, bo szła tą drogą koło nas, jak przechodziła, to mówiła: „Często mam przed oczami obraz mordowanych, zabijanych ludzi”. Właśnie na wprost naszego ganku, na tych łąkach. Że pamięt, ona już nie żyje, zmarła dwa lata temu, ale opowiadała, że nawet pamięta, jak jedno dziecko spod stosu trupów się wydostało i wołało mama, mama, i wtedy Niemiec dobiegł, i jeszcze to dziecko dobił. Także też mi się to czasem nasuwało na myśl. No, ale że tutaj mieszkaliśmy, to nie była nasza wina, po prostu mieszkanie z przydziału, jak wiele, wiele innych dostali mieszkańcy.

Data i miejsce nagrania	2016-06-24, Wojślawice
Rozmawiał/a	Paulina Kowalczyk, Piotr Lasota
Transkrypcja	Karolina Szczepańska-Jeremicz
Redakcja	Karolina Szczepańska-Jeremicz
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"